Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2023-0913

(mr. dr. ing. A.J. Verdaas, voorzitter en mr. M.J. de Hon-Sint Jago, secretaris)

Datum uitspraak	5 december 2023
Klacht van	De heer [naam 1] en mevrouw [naam 2], verder te noemen de consumenten
Tegen	Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

Meeneemregeling en aanvullende financiering. Toetsing inkomen. Beleidsvrijheid. De consumenten stellen dat de bank onterecht heeft geweigerd hun Belgisch pensioen-inkomen als vast en bestendig aan te merken. Zij vorderen een schadevergoeding, bestaande uit renteverschil waarmee zij worden geconfronteerd als zij de financiering bij een andere geldverstrekker moeten afsluiten. De commissie is van oordeel dat de bank beleidsvrijheid heeft. Het is niet gebleken dat het acceptatiebeleid van de bank of de weigering om het Belgisch pensioeninkomen als vast en bestendig aan te merken misbruik van bevoegdheid oplevert of naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. De vordering van de consumenten wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) de aanvullende stukken van de consumenten; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consumenten; 5) de dupliek van de bank en 6) de aanvullende stukken van de consumenten na dupliek.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consumenten en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consumenten hebben sinds 2006 een aflossingsvrije hypothecaire geldlening bij de bank. De hoofdsom van de hypothecaire geldlening bedraagt € 260.000,- met een vaste rente van 1,35% tot en met 2031.

2.2 Eind 2022 hebben de consumenten contact opgenomen met de bank, omdat zij een stuk grond wensten aan te kopen om daarop een woning te bouwen. In het kader van de 'meeneemregeling' wensten de consumenten hun huidige hypothecaire geldlening mee te nemen in een nieuwe financiering en aanvullend een (overbruggings-)financiering van € 150.000,- af te sluiten.

2.3 Op 5 januari 2023 heeft er een oriëntatiegesprek plaatsgevonden tussen de financieel adviseur van de bank en de consumenten. In dat gesprek is de consumenten meegedeeld dat, op grond van de acceptatievoorwaarden van de bank van 2 januari 2023, hun buitenlands pensioeninkomen waarschijnlijk niet door de bank zou worden geaccepteerd als een vast en bestendig inkomen.

2.4 In artikel 4.7.2 van de acceptatievoorwaarden van de bank van 2 januari 2023 staat het volgende opgenomen.

> *De uitkering uit een Nederlands pensioenfonds die de aanvrager al ontvangt nemen we volledig mee als inkomen bij een aanvraag voor een lening.*

2.5 De bank heeft de consumenten op 16 februari 2023 definitief (per brief) meegedeeld dat de gewenste financiering bij de bank niet haalbaar is.

2.6 De bank heeft op 9 maart 2023 schriftelijk kennisgenomen van de klacht van de consumenten. De bank heeft de klacht op 5 april 2023 afgewezen. De verdere uitwisseling van standpunten tussen partijen heeft niet geleid tot een oplossing van de klacht.

De klacht en vordering

2.7 De consumenten stellen dat de bank onterecht weigert hun Belgisch pensioeninkomen aan te merken als een vast en bestendig inkomen. Zij onderbouwen hun standpunt als volgt.

2.8 De bank maakt zich schuldig aan discriminatie door hun Belgisch pensioeninkomen niet aan te merken als vast en bestendig. Bovendien is er geen sprake van een risico voor de bank. De consumenten hebben de bank namelijk aangeboden documenten aan te leveren en gesprekken te voeren waaruit blijkt dat het inkomen wel vast en bestendig is. De bank heeft dit onterecht geweigerd.

2.9 Door de weigering van de bank kan de meeneemregeling met aanvullende financiering van de consumenten geen doorgang vinden. De consumenten vorderen € 56.000,- aan renteverschil over een periode van 8 jaar, in het geval zij de hypothecaire geldlening bij een andere aanbieder moeten afsluiten.

Het verweer

2.10 De bank voert verweer tegen de stellingen van de consumenten. Voor zover relevant gaat de commissie bij de beoordeling daarop in.

3. De beoordeling

Waar gaat het om?

3.1 In deze zaak gaat het om de vraag of de bank mag weigeren het Belgisch pensioeninkomen van de consumenten aan te merken als vast en bestendig inkomen en of de bank als gevolg van die weigering aan de consumenten een schadevergoeding verschuldigd is.

De klacht is behandelbaar

3.2 Als meest verstrekkende verweer stelt de bank dat de klacht van de consumenten niet-behandelbaar is, omdat deze ziet op de weigering van een financiële dienstverlener om een overeenkomst te sluiten.

3.3 Op grond van vraag 2 aanhef en onder 3 van het reglement behandelt de commissie geen klachten over de weigering van een financiële dienstverlener om met de consumenten een overeenkomst te sluiten. Hierbij geldt één uitzondering: als de klacht is dat de financiële dienstverlener misbruik heeft gemaakt van zijn contracts- en beleidsvrijheid of heeft gehandeld in strijd met de wet.

3.4 De consumenten beroepen zich op die uitzondering. Zij stellen dat de bank misbruik maakt van haar contracts- en beleidsvrijheid en zij stellen dat de bank zich – in strijd met de wet – schuldig maakt aan discriminatie. Naar het oordeel van de commissie is de klacht daarom behandelbaar. De commissie zal hierna inhoudelijk ingaan op de klacht.

De bank mocht weigeren om het Belgisch pensioeninkomen als vast en bestendig aan te merken

3.5 In het kader van contracts- en beleidsvrijheid staat het een bank in beginsel vrij om te bepalen of en onder welke voorwaarden zij een overeenkomst wenst te sluiten.[1] Dat is anders indien het gebruik van die vrijheid misbruik van bevoegdheid oplevert of naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Naar het oordeel van de commissie is niet gebleken dat de bank misbruik maakt van haar contracts- en beleidsvrijheid en is het handelen van de bank niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. Dit oordeel motiveert de commissie als volgt.

3.6 De bank heeft toegelicht dat zij geen buitenlands pensioeninkomen wil meenemen in de toetsing van het inkomen. De bank geeft als reden dat zij onvoldoende kan inschatten hoe bestendig en stabiel dat inkomen is. De bank vindt dat zij – in tegenstelling tot het Nederlands pensioenstelsel – onvoldoende kennis heeft over buitenlandse pensioenstelsels om daarvoor een eenduidig beleid op te stellen en om te weten welke documenten nodig zijn om het pensioeninkomen te waarderen.

[1] Zie bijvoorbeeld de uitspraken Geschillencommissie Kifid nrs. 2023-0807, 2022-0780 en 2021-1058, te vinden op www.kifid.nl.

Het besluit van de bank om geen enkel buitenlands pensioeninkomen op te nemen in haar acceptatiebeleid, draagt bij aan een overzichtelijk en werkbaar acceptatiebeleid.

3.7 Mede gelet op de toelichting van de bank op haar beleid levert dat beleid naar het oordeel van de commissie geen misbruik van beleidsvrijheid op en is dat niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar.

3.8 Feiten en omstandigheden waaruit volgt dat de bank misbruik van haar contractsvrijheid heeft gemaakt door het Belgische pensioeninkomen niet als vast en bestendig aan te merken of die dit gebruik van haar contractsvrijheid naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar maken, zijn de commissie niet gebleken.

3.9 Dat de bank de aanvraag van de consumenten heeft geweigerd en dat zij geen nadere documentatie wenste in te zien of nadere gesprekken wenste te voeren over haar acceptatiebeleid, zijn geen dergelijke feiten of omstandigheden. De weigering is bovendien in overeenstemming met het acceptatiebeleid van de bank en - zo heeft de commissie onder 3.7 vastgesteld - dat beleid is geen misbruik van beleidsvrijheid en niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar.

Geen sprake van discriminatie

3.10 De commissie is van oordeel dat er in dit geval geen sprake is van discriminatie. Bij discriminatie worden gelijke gevallen niet gelijk behandeld. Echter, in dit geval heeft de bank geen onderscheid gemaakt op basis van nationaliteit of afkomst, maar op basis van de bestendigheid van het inkomen. Het onderscheid tussen een pensioeninkomen op basis van het pensioenstelsel van Nederland en een pensioeninkomen gebaseerd op een ander (bijvoorbeeld Belgisch) pensioenstelsel, mag de bank daarom maken.

Geen schadevergoeding

3.11 Nu de bank de aanvraag mocht afwijzen en de bank geen verwijt kan worden gemaakt, is er ook geen reden voor een schadevergoeding.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl